

Sisäinen tarkastus/Eläinlääkäripalvelut Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella. Intern kontroll/Veterinärtjänster på Mellersta-Österbottens miljöhälsovårds verksamhetsområde

Ympäristöterveyslautakunta 09.09.2026
108/00.03.00/2026

Valmistelija

Terveysvalvonnan johtaja Andréas Smeds

Sisäinen tarkastaja on tarkastanut eläinlääkäripalveluiden saatavuudesta ja lainmukaisuudesta Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella.

Oheisaineisto Tarkastusraportti

Tarkastusraportissa todetaan että uusi eläinlääkintähuoltolaki (285/2023) tuli voimaan 1.1.2026.

Lainuudistuksen yhtenä keskeisimmistä tavoitteista on turvata yhteiskunnan kannalta välttämättömien eläinlääkäripalvelujen saatavuus tavalla, joka poistaa julkisen ja yksityisen sektorin väliseen kilpailuneutraliteettiin liittyvät ongelmat. Uusi laki rajaa kuntien lakisääteisen eläinlääkäripalveluiden järjestämisvastuun selvämmin. Eläinlääkintähuoltolain 8 §:n mukaiset palvelut ja kiireellinen eläinlääkäriapu järjestetään tuotanto-, seura- ja harraste-eläimille kokonaisuudessaan kunnan toimesta.

Järjestämisvastuun laajuus on määritelty Eläinlääkintähuolto lain 8 §:n mukaisesti. Ympäristöterveyslautakunta on 18.9.2025 (§ 33) tehnyt päätöksen eläinlääkintäpalveluja koskevasta järjestämisvastuusta. Järjestämisvastuun laajuus on esitetty myös ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmassa vuosille 2025–2029, päivitys 2026.

Eläinlääkäripalvelut järjestetään eläinlääkintähuoltolain mukaisesti.

Täydentävät palvelut on hinnoiteltu markkinaperusteisesti Kuntaliiton ohjeiden mukaan. Ympäristöterveydenhuollon maksut on vahvistettu ympäristöterveyslautakunnan päätöksellä 4.11.2025 (§ 46).

Kustannusten ja tulojen seuranta toteutuu läpinäkyvästi lainsäädännön ohjeistuksen mukaisesti. Eriyttämislaskelma laaditaan Maa- ja metsätalousministeriön sekä Ruokaviraston julkisin varoin tuotettuja eläinlääkäripalveluja koskevat avoimuusvelvoitteet -ohjeen mukaisesti.

Operatiivisesta työnjaosta ja vastuista löytyy selkeä dokumentaatio. Niistä on määrätty Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon johtosäännössä, delegointipäätöksessä (ympäristöterveyslautakunta

18.9.2025 § 36) sekä lainsäädännössä (laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023 § 74).

Viranomaistehtävien hoito (eläintautivalmius, eläinsuojelutehtävät, todistukset) voidaan turvata, koska kaikki valvontaeläinlääkäri virat on täytetty.

Ostopalveluiden hankintasopimukset ovat ajan tasalla.

Kokkola.fi verkkosivuilta löytyy selkeä tiedotus eläinlääkäreiden toimipisteistä ja päivystysnumeroista.

Muut tarkastuksessa tehdyt havainnot on esitetty tarkastusraportissa.

Kehityssuosituksena on esitetty, että lyhytaikaisiin sijaisuuksiin saatavien sijaisten rekrytointia koskevien ratkaisujen etsimistä jatketaan. On myös esitetty että eläinlääkäreiden saatavuuden parantamista päivystysaikoina tulisi edelleen pohtia.

Terveysvalvonnan johtaja

Ympäristöterveyslautakunta päättää merkitä tarkastusraportti tiedoksi.

Päätös

Den interna revisorn har granskat tillgången till veterinärtjänster och deras lagenlighet inom samarbetsområdet för Mellersta Österbottens miljöhälsovård.

Tilläggsmaterial

Revisionsrapport

I revisionsrapporten konstateras att den nya veterinärvårdslagen (285/2023) trädde i kraft den 1 januari 2026.

Ett av de viktigaste målen med lagreformen är att trygga tillgången till veterinärtjänster som är nödvändiga ur samhällets synvinkel på ett sätt som undanröjer problem relaterade till konkurrensneutraliteten mellan den offentliga och den privata sektorn. Den nya lagen avgränsar tydligare kommunernas lagstadgade ansvar för ordnandet av veterinärtjänster. De tjänster som avses i 8 § veterinärvårdslagen samt akut veterinärhjälp ordnas i sin helhet av kommunen för produktionsdjur, sällskapsdjur och hobbydjur.

Omfattningen av organiseringsansvaret har fastställts i enlighet med 8 § veterinärvårdslagen. Miljöhälsovårdsnämnden har 18.9.2025 (§ 33) fattat beslut om organiseringsansvaret för veterinärtjänster. Omfattningen av organiseringsansvaret har också redovisats i miljöhälsovårdens tillsynsplan för åren 2025–2029, uppdatering 2026.

Veterinärtjänsterna ordnas i enlighet med veterinärvårdslagen.

De kompletterande tjänsterna har prissatts enligt marknadsmässiga grunder i enlighet med Kommunförbundets anvisningar. Avgifterna inom miljöhälsovården har fastställts genom miljöhälsovårdsnämndens beslut 4.11.2025 (§ 46).

Uppföljningen av kostnader och intäkter sker transparent i enlighet med lagstiftningens anvisningar. En beräkning för särredovisning upprättas i enlighet med Jord- och skogsbruksministeriets och Livsmedelsverkets anvisning om transparenskyldigheter som gäller offentligt finansierade veterinärtjänster.

Det finns tydlig dokumentation över den operativa arbetsfördelningen och ansvarsfördelningen. Dessa regleras i instruktionerna som gäller Mellersta Österbottens miljöhälsovård, i delegationsbeslutet (miljöhälsovårdsnämnden 18.9.2025 § 36) samt i lagstiftningen (lagen om djurvälstånd 693/2023 § 74).

Myndighetsuppgifterna (beredskap för djursjukdomar, djurskyddsuppgifter och intyg) kan tryggas eftersom samtliga tillsynsveterinärtjänsterna är besatta.

Upphandlingsavtalen för köpta tjänster är uppdaterade.

På webbplatsen kokkola.fi finns tydlig information om veterinärmottagningar och journummer.

Övriga iakttagelser som gjorts vid granskningen framgår av revisionsrapporten.

Som utvecklingsrekommendation har det framförts att arbetet med att hitta lösningar för rekrytering av vikarier för kortvariga vikariat bör fortsätta. Det har också framförts att möjligheterna att förbättra tillgången till veterinärer under jourtid bör övervägas ytterligare.

Direktören för hälsoövervakningen

Miljöhälsovårdsnämnden beslutar att anteckna revisionsrapporten för kännedom.

Beslut